

Årsplan for 7. klasse

Skoleåret 2018-2019

Klasselærer: Anders Høye Øvervall

Norsk

Kompetansemål

- Elevene skal kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig med bevissthet om mottaker.
- Mestre vesentlige trekk ved norsk ortografi, setningskonstruksjoner og tegnsetting.
- De skal kunne uttrykke seg variert og i ulike sjangere.
- De skal kunne strukturere tekst etter tidsrekkefølge og tema og skape sammenheng mellom setninger og avsnitt.
- Elevene skal opparbeide grunnleggende kunnskap i norsk grammatikk og syntaks.
- De skal kunne sammenligne norsk med andre språk de lærer.
- Gode leseopplevelser, høytlesing så vel som stillelesing.
- De skal kunne gi hjelpsom respons på andres skriftlige tekster og muntlige presentasjoner.
- Elevene skal kunne kjenne og beskrive meningen av sentrale ordtak og fremmedord.
- De skal kunne diskutere språk i gammel og ny litteratur.
- De skal kunne forstå innholdet i enkle tekster på svensk og dansk.

Faglærer

Anders Høye Øvervall

Antall uketimer/periodeuker

3 uketimer og 6 periodeuker

Faglig innhold

- Elevene skal bli kjent med noen viktige norske forfattere og lese tekster på bokmål og nynorsk.
- Lese noen svenske og danske tekster.
- Lese dikt, kortere tekster, fortellinger, romaner og biografier.
- Bli kjent med og bearbeide tekster i ulike sjangere både muntlig og skriftlig.
- Ulike lesestrategier skal gjennomgås.
- Grammatikk: Ordklassene, setningsanalyse og setningslære.
- Ortografi.

Metode

- Stille og høytlesning.
- Lære tekster utenat.
- Arbeid med egne tekster i forskjellige sjangere med vekt på innhold og uttrykksmåte.
- Øve tegnsetting og rettskriving.
- Gi respons på andre elevers framføringer.
- Jobbe med ulike grammatikalske øvelser både skriftlig og muntlig.
- Øve samtale og meningsutveksling.
- Muntlige framlegg.
- Lage egen bok til dikt og andre tekster.
- Rollespill
- Samarbeid
- Skuespill
- "Den kulturelle skolesekken": Film, "Festival", Kosmorama filmfestival

Matematikk

Kompetansemål

- Elevene skal kunne benytte et tydelig matematisk språk i arbeidet med en problemstilling.
- De skal beherske regning med brøk og desimaltall innenfor de fire regningsartene, og ha forståelse for og ferdigheter innenfor praktisk regning i prosent og renteregning med formler.
- Anvende passer, linjal og gradskive på en presis måte.
- Utføre grunnkonstruksjoner og kjenne til de grunnleggende begrepene nevnt ovenfor.
- Kunne velge hensiktsmessige måleredskaper, gjøre overslag og utføre beregninger.
- Bruke og tolke tabeller og diagrammer samt utføre enkle sannsynlighetsberegninger.
- Videreutvikle ferdighetene og forståelsen av algebra.

Faglærer

Egil Stenkløv

Antall uketimer/periodeuker

Tre timer per uke og seks periodeuker.

Faglig innhold

- De fire regningsartene med desimaltall, sett i sammenheng med prosentregning og brøk.
- Innføring av tallinjen og egenskapene ved oddetall, partall, kvadrattall og primtall.
- De fire regningsartene med brøk og bruk av formler.
- Hvis tiden tillater det: Praktisk regning i forbindelse med budsjett, kjøp/salg og begrepene brutto, netto, rabatt.
- Innføring av algebra gjennom generaliseringsaktiviteter, figurtall og tallmønstre.
- Formler fra kjente problemer skal utvikles, for eksempel innen arealberegninger.
- Grunnleggende begreper innen sannsynlighetsregning og bruk av diagrammer og tabeller. Også enkel statistikk.
- Grunnleggende begreper innen Euklidsk geometri, sentrum, radius, diameter, korde, sekant, tangent, bue, side, høyde, vinkel, normal, parallell, nabo- og toppvinkel.
- Bruk av passer og linjal. Konstruksjon av vinkler, trekanter og regulære mangekanter.
- Sirkelen og π , flateinnhold.
- Pythagoras' setning gjennomføres kun geometrisk.
- Enkelte områder vil bli belyst i sin historiske utvikling.

I tillegg vil enkelte temaer fra i fjor tas opp og repeteres.

Metode

Det vil bli vekslings mellom individuelt arbeid og felles undervisning. Ukentlige hjemmelekser, som skal leveres inn. Gruppearbeid og andre arbeidsmåter der det er gunstig. Enkelte skriftlige prøver.

Fysikk

Kompetansemål

Generelt

- øve systematisk iakttagelse av naturfenomener og eksperimenter og bygge opp gode rutiner med hensyn til beskrivelser, loggføring o.l.
- øve en begynnende vitenskapelig metode i den tankemessige bearbeidelse av observasjonene
- øve faglig samtale og diskusjon med henblikk på begrepsdannelse og konklusjoner

Varmelære

- kjenne til og beskrive fenomener som viser varmens og kuldens egenart
- kjenne til varmens og kuldens rolle i forhold til aggregattilstander og oppløsning

Akustikk

- kjenne til, forstå og beskrive grunnleggende fenomener innen akustikk, som lydqualiteter, tonedannelse, lydens forhold til materialer og rom, prinsippene for ulike typer musikkinstrumenter
- forstå sammenhengen mellom musikalske intervaller og strengens eller luftsøylenes lengde
- kjenne til Chladniske klangfigurer
- kjenne til hvordan stemmebåndene fungerer og hvordan de ulike konsonanter og vokaler dannes

Optikk

- kjenne til og beskrive grunnleggende fenomener som lys, mørke og farge
- forstå de ulike prinsipper for fargedannelse, fysisk, kjemisk og fysiologisk
- delta i utarbeidelsen av fargesirkelen

Elektrisitet og magnetisme

- kjenne til magnetisme og elektrisitet som naturfenomener
- kjenne til og beskrive grunnleggende fenomener innen statisk elektrisitet
- kjenne magnetismens polære karakter, samt magnetisering og avmagnetisering
- kjenne til og beskrive jordens magnetfelt og vite beliggenheten av de magnetiske polene
- kjenne til sammenhengen mellom elektriske og magnetiske krefter

Faglærer

Egil Stenkløv

Antall uketimer/periodeuker

3 periodeuker

Faglig innhold

- Introdusere elevene til fenomener innen fagområdene varmelære, optikk, akustikk, elektrisitet og magnetisme gjennom iakttagelse av fenomener gjennomført av faglærer med hjelp av elevene
- Øve observasjon av demonstrasjoner (ca 20 totalt), muntlig beskrivelse av fenomene i etterkant og nøyaktig individuell bearbeidelse av fagstoffet i periodeboken.

Metode

Elevene observerer et fenomen og beskriver deretter fenomenet. Altså *ikke* fenomenet beskrevet før se selv har sett det. Hver dag vil ha en tredeling der første del er muntlig diskusjon i klassen rundt gårsdagens fenomen, andre del er individuell skriftlig bearbeiding av stoffet og siste del er demonstrasjon av et nytt fenomen. Perioden avsluttes med en totimers skriftlig prøve.

Geografi

Kompetansemål

- Kjenne forskjellige klimasoner og deres typiske trekk.
- Være fortrolig med atlasen som oppslagsverk.
- Kunne finne stoff på egen hånd og formidle dette muntlig til klassen.

Faglærer

Anders Høye Øvervall

Antall uketimer/periodeuker

3 periodeuker/ 3 periodeuker

Faglig innhold

- Sonegeografi.
- De klimatiske betingelsene for planteliv, dyreliv og menneskelig liv i de forskjellige soner.
- Europa

Metode

- Sonegeografi
  - Leirskoleopphold i Jotunheimen.
  - Lage arbeidsbok.
  - Sjøktmaling med motiv fra tropisk klimasone.
- Europa - Særoppgave

Engelsk

Kompetansemål

- Elevene skal få større sikkerhet ved bruk av språket både muntlig og skriftlig.
- Elevene skal kunne anvende grunnleggende grammatikk og rettskrivningsregler.
- Elevene skal kunne bruke oppslagsverk.
- Elevene skal kunne gjenkjenne typiske trekk ved engelsk kultur og samfunn.

Faglærer

Anders Høye Øvervall

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer

Faglig innhold

- Muntlig: vers, dikt, tongue-twisters, kortere tekster, samtale, spørsmål, svar, replikker, dramatisere, små rollespill.
- Grammatikk: øve på bruk av regelrette- og uregelrette (sterke) verb, bøyning av substantiv, pronomener.
- Litteratur: , *Demon Dentist*, *King Arthur* samt kortere tekster.

Metode

- Resitasjon.
- Elevene lager sin egen arbeidsbok/grammatikkbok hvor tekster og øvelser føres inn.
- Lesing.
- Øve bruk av oppslagsverk.
- Muntlige øvelser og aktiviteter i par, grupper og plenum.
- Små dramatiseringer og muntlige fremlegg i klassen.
- Diktat og gloseprøver for å trene rettskriving.

Tysk

Kompetansemål

Språk og kommunikasjon

Eleven skal

- være fortrolig med språkets alfabet, de karakteristiske lyder og lydkombinasjoner
- kjenne til og anvende de viktigste reglene for uttale og rettskriving
- kjenne til og kunne bruke ord og uttrykk knyttet til dagligdagse emner
- delta i dialoger om hverdagslige emner
- være fortrolig med ordstillingen i en del vanlige setningsstrukturer
- kjenne til og bruke en del grunnleggende grammatiske strukturer i tilrettelagte situasjoner, muntlig og skriftlig
- lese høyt med forståelig uttale
- delta aktivt i gjengivelsen av hovedinnholdet i korte autentiske tekster og lengre tilrettelagte tekster
- svare på enkle spørsmål til kjente lesetekster, muntlig og skriftlig
- gjennomføre individuelle roller i skuespill eller dramatiserte dikt
- samarbeide med medelever i arbeidet med tekster og øving av muntlig språk
- bruke ordbok/oppslagsverk

Kultur, samfunn, historie og litteratur

Eleven skal

- uttrykke språkets melodi og lyd kvaliteter i det felles arbeidet med resitasjon, sang og lesing av tradisjonsstoff fra språkområdet
- lære seg et utvalg autentiske dikt utenat
- delta aktivt i gjengivelsen av hovedinnholdet i muntlig formidlete fortellinger fra samfunnsliv og historie i språkområdet
- kjenne til og delta i samtale om noen sider ved tradisjoner, skikker og dagligliv i språkområdet

Faglærer

Antje Lemanski

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer

Faglig innhold

Grunnleggende er elevens møte med det fremmede. I språkundervisningen øver eleven seg på å tenke og oppleve verden på forskjellige måter. Dette skjer gjennom arbeid innen følgende områder:

- språksituasjoner knyttet til elevens hverdagsliv og som krever et bestemt ordforråd (familie, dyr, bosted, fritidsaktiviteter, mat og innkjøp, vennskap)
- grammatikkundervisningen tar utgangspunkt i hva eleven har bruk for i de nevnte språksituasjonene og omfatter: personlig pronomen, verb i presens, uregelmessig verb «sein» og «haben», artikler og substantiv, vanlig setningsstruktur, spørreord/spørsmål, nekting, eiendomsord, tallord
- tysk samfunnsliv, tradisjoner og skikker (Sankt Martin, Nikolaus, Weihnachten, Silvester, Ostern), Tysklands geografi
- autentiske tekster i ulike sjangere (vers, dikt, prosatekster, sanger, filmer)

I tillegg knytter faglæreren bånd med periodeundervisningen.

Metode

- uttaleøvelser og høytlesning
- lytteøvelser
- resitasjon og sang
- skriftlige øvelsesoppgaver, små selvstendige tekster (i egne arbeidsbøker)
- tegninger og illustrasjoner (i egne arbeidsbøker)
- små samtaler og dramatiseringer
- gruppearbeid
- tyske sanger og filmer
- lage mat
- bevegelse og lek
- korte glose- og grammatikkprøver
- små skriftlige prøver

Historie

Kompetansemål

- Elevene skal etter endt undervisning ha en oversikt over
  - Romerrikets vekst og fall. De viktigste keisere og de ulike epokene.
  - Kristendommens første tid.
  - Folkevandringene, klosterliv og korstog
  - Muhammeds liv og grunnleggelsen av islam.
  - Norsk middelalder

Faglærer

Anders Høye Øvervall

Antall uketimer/periodeuker

7 periodeuker

Faglig innhold

- Romerrikets historie.
- Romerriket som bakgrunn for kristendommens tilblivelse.
- Folkevandringene, klosterlivet, riddervesenet og korstogene.
- Jesu liv, Muhammeds liv og grunnleggelsen av Islam.

Metode

- Lytting.
- Drøfting.
- Lesing.
- Periodebok med tekst og illustrasjoner.
- Gruppearbeid og selvstendig arbeid.
- Framføringer for klassen.
- Rollespill
- Intervju

Håndarbeid (kommer)

Kompetansemål**Faglærer****Antall uketimer/periodeuker****Faglig innhold****Metode**

Maling

Kompetansemål

- Bruke ulike tegne- og maleteknikker.
- Utforske lovmessigheter og muligheter for form og mønstre som finnes.
- Bruke virkemidlene farge, form og linje for å uttrykke innholdet i et motiv.
- Tegne enkle gjenstander med skygge i svart-hvit og farge.
- Få kjennskap til ulike tegneredskaper og enkle tegneteknikker.
- Male ulike motiver fra de ulike periodene i hovedfag.
- Gjenkjenne formspråket og tegne av ornamentikk fra ulike eldre kulturer.
- Tilegne seg evne til innlevelse i andres bilder.

Faglærer

Sara Elstad Rehnlund

Antall uketimer/periodeuker

En time pr. uke.

Faglig innhold

Vi øver på å se, gjenskape hva vi ser, skyggelegger og tester ut ulike bruk av blyanter, kullstifter og annet verktøy. I maling er fargevirkninger, iakttagelse og refleksjon. Motiver hentes fra omgivelser, fortellerstoff og de ulike tema knyttet til årstidene. I tegning brukes ulike eksempler, fra bøker, elementære former og gjenstander vi omgir oss med.

Metode

I maling brukes våttivått-teknikk med akvarellmaling og andre maleteknikker. I tegning har elevene silkebøker som de tegner i, i tillegg til andre kvaliteter. Vi vil i tillegg ha flere fellesprosjekter gjennom året, som f.eks å utforme et motiv i samarbeid med andre.

Musikk

Kompetansemål

- Visesang med tekster på forskjellige språk
- Innstudering av en middelalderballade i sammenheng med perioden om middelalderen
- Instrumentale arrangementer og aktiviteter
- Grunnleggende sanglige oppvarmingsøvelser
- Musikalske leker: sangleker, rytmiske klappeøvelser
- Musikkhistoriske lytteeksempler, utdrag fra f.eks. middelalder
- Intervallene, særskilt kvart, kvint og oktav
- Noteskriftens opprinnelse

Faglærer

Tiina Ulén

Antall uketimer/periodeuker

1 time i klassen og 1 time i mellomtrinnskor/ uke

Faglig innhold

Sanger fra ulike sjangre
Ukulelespill i gruppen og i klassen med noen få grep
Musikk eksempeler fra middelalderen
Kvart, kvint og oktav

Metode

Sang i klassen og sammen med mellomtrinnet
Samspill og egenøving
Lytting til intervallene

Kroppsøving

Kompetansemål

- Elevene skal reflektere over gleden og viktigheten av å utfolde seg fysisk.
- De skal utvikle seg innen forskjellige ballspill.
- Elevene skal mestre enkel teknikk innen noen friidrettsøvelser.
- De skal reflektere over viktigheten av å vise "fair play" og gode holdninger, god lagånd og samarbeid.

Faglærer

Paal Nordland

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer

Faglig innhold

- Elevene får idrettslige utfordringer som bygger på deres erfaring fra tidligere skoleår.
- Utenom en del bevegelsesleker får eleven i større grad enn tidligere prøve seg på mer klassiske idrettsøvelser.
- De skal erfare at alle har forskjellige kropper og forutsetninger, og at vi mestrer ulikt.
- Elevene skal glede seg over å være en sunn sjel i et sunt legeme.
- Aktiviteter
  - 60m, 400m løp, og 1 km terrengløp.
  - Volleyball, håndball, innebandy og fotball.
  - Enkel kasteteknikk.
  - Lengde-hopp og ren spensttrening.
  - Generell styrketrening og kondisjonstrening.
  - Ski og skøyter
  - Koordinasjons og balanseøvelser.
  - Bevegelsesleker.

Metode

Elevene skal under lærers ledelse arbeide sammen i lag, grupper, parvis og individuelt. Om høsten og våren vil det meste foregå utendørs på friidrettsanlegget på Øya. Om vinteren vil elevene bli undervist hovedsaklig i Nidarøhallen.

Eurytmi

Kompetansemål

- Utvikling av fysisk mestring, forskjellige ferdigheter, presisjon og nøyaktighet.
- Oppøve romforståelse og orientering i rommet.
- Utvikle det sosiale samspillet i gruppen.

Faglærer

Heidi Rasmussen

Antall uketimer/periodeuker

1 uketime

Faglig innhold

- Eurytmiske stavøvelser.
- Kombinasjon av romformer og stavøvelser til et helhetlig uttrykk.
- Geometriske former beveget i rommet gjennom trekanten og firkantforskyvning.
- Lydeurytmiske og toneurytmiske elementer øves og kombineres til hvert sitt helhetlige uttrykk.
- Koordinasjons- og konsentrasjonsøvelser.

Metode

- Klassen er delt i to grupper.
- Øvelser utført på krets og frontalt i rommet.
- Gruppeoppgaver og gruppe-utførelser.

Mat og helse

Kompetansemål

- Lage trygg og ernæringsmessig god mat og forklare hvilken plass de ulike matvaregruppene har i kostholdet
- Forklare hvordan maten virker som energikilde og byggemateriale for kroppen
- Følge oppskrifter
- Diskutere hva som menes med trygg mat
- Vurdere, velge og handle miljøbevisst
- Lage mat fra ulike kulturer

Faglærer

Norveig Sørøy

Antall uketimer/periodeuker

2 timer ukentlig i 18 uker

Faglig innhold

- Skal øve på å lage enkel og trygg mat fra bunnen av
- Elevene skal kjenne til de 3 næringsstoffene, karbohydrater, proteiner og fett
- Elevene skal lære å vurdere, velge og handle miljøbevisst
- Øve på å følge en oppskrift
- Skal lage mat fra ulike kulturer
- Ta for seg mattrygghet og hygiene

Metode

- Elevene øver praktisk matlaging i små grupper på skolekjøkkenet
- Teori gjennomgås felles i stor gruppe
- Elevene vurderes kontinuerlig i det praktiske arbeidet

Klassemøter

Kompetansemål

Oppøve empatiske evner og forståelse for andres synspunkter.
Få trening i refleksjon og diskusjon rundt tematikk knyttet til klassemiljøet.
Skape et varmt, positivt og inkluderende klassemiljø.
Innarbeide respekt for andre mennesker.
Gi elevene trening i å ta opp saker i fellesskap og lage løsninger på disse.
Lære å argumentere, og øve seg på å se en sak fra flere sider.
Kjenne definisjonen for mobbing.
Kjenne "mobberingen".
Elementær møtedisiplin.
Styrke vennskap med elever i egen og i andre klasser.
Styrke fellesskapsfølelsen.

Faglærer

Anders Høye Øvervall

Antall uketimer/periodeuker

1 time pr uke og den årlige "Klassemiljødagen"

Faglig innhold

Det undervises i relevantetema hentet fra Olweusmateriale.
Klassen tar opp aktuelle saker.
Samtaler og refleksjon knyttet til relevant fortellerstoff i tråd med kassettrinnet.

Metode

Samtale i klassen
Samtale og diskusjon i ringen
Rollespill
Ulike leker